

Afdeling: Leefomgeving, Epidemiologie en
Beleidsadvies

Aan: Algemeen Bestuur

E-mail: Beleidsadvies@ggdhaaglanden.nl

Datum: 19-01-2026

Onderwerp: Memo regionale aanpak luchtkwaliteit 2024-2026

Inleiding

Deze memo informeert u over de uitkomsten van de regionale aanpak luchtkwaliteit in de periode 2024-2026, het advies op basis van deze uitkomsten (terug te vinden in het document 'Advies 2025 – Regionale aanpak luchtkwaliteit Haaglanden'). Er is op basis van de uitkomsten en het advies een plan van aanpak voor 2026 geschreven ('Plan van aanpak 2026 – Regionale aanpak luchtkwaliteit'). Aan het Algemeen Bestuur wordt gevraagd om met dit plan in te stemmen.

Advies 2025 - Regionale aanpak luchtkwaliteit Haaglanden

Naar aanleiding van de opbrengsten uit de bijeenkomsten en sprintsessies met betrokken gemeenten, samenwerkingspartners en op basis van de verzamelde data, heeft GGD Haaglanden een overkoepelend advies opgesteld. Hieronder volgt een overzicht van de thema's en de bijbehorende ontwikkelde eindproducten. Deze eindproducten zijn gedeeld met de betrokken ambtenaren in de regio

1. Bescherm de meest kwetsbare inwoners met beleid op gevoelige locaties

Scholen, Kinderdagverblijven, ziekenhuizen maar ook woningen staan soms dichtbij een bron van luchtvervuiling. Deze groepen zijn gevoelig voor luchtvervuiling en zou je extra willen beschermen door deze niet dichtbij een drukke weg te realiseren. GGD Haaglanden adviseert de gemeentelijke colleges om het uitgewerkte beleid voor gevoelige locaties vast te stellen in beleid.

2. Ga over op schoon en emissieloos bouwen (SEB)

De hele bouwsector staat voor de gezamenlijke uitdaging om stappen te zetten naar een duurzame bouw. Er is een landelijk programma Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB) waarin gewerkt wordt naar 1 aanpak voor schonere uitvoering van projecten. GGD Haaglanden vraagt gemeenten om het convenant Schoon- en Emissieloos Bouwen (SEB) te tekenen. Er is een college voorstel & besluitnota gemaakt voor het ondertekenen van het convenant SEB gemaakt. Den Haag, voorloper op dit thema, wil gemeenten meenemen in 2026 door hun kennis en ervaring te delen.

3. Zet in op gezonde en emissieloze mobiliteit

De uitstoot en gezondheidsschade veroorzaakt door het wegverkeer in Haaglanden is uitgewerkt in een adviesrapport. Geef prioriteit aan maatregelen die actieve mobiliteit (lopen en fietsen) stimuleren. Neem als gemeente extra maatregelen die resulteren in minder wegverkeer en verschoning van het resterende wegverkeer.

4. Ontmoedig houtstook door inwoners

Houtstook de belangrijkste bron van fijnstof in de regio. De uitstoot, hinder en gezondheidsschade veroorzaakt door houtstook in Haaglanden is uitgewerkt in een adviesrapport. Implementeer de geadviseerde maatregelen om inwoners meer bewust te maken van de gezondheidsschade en hinder die houtstook veroorzaakt, en deze zoveel als mogelijk in te perken.

5. **Faciliteer de energietransitie in de glastuinbouw**

In 2025 is het netwerk rondom de energietransitie door de GGD verkend en is er veel kennis vergaard rondom dit thema. Er is geen eindproduct opgeleverd omdat dit onderwerp een andere aanpak behoeft. In 2026 wordt daarom verder ingezet om met kassengemeenten gezamenlijk te kunnen optrekken in dit netwerk.

6. **Extra resultaten: Bijeenkomst Luchtmeetnet en digitaal platform**

De regionale samenwerking heeft geleid tot het behalen van extra resultaten naast bovengenoemde eindproducten. Om goed te kunnen samenwerken heeft GGD Haaglanden een Sharepoint en Teams-omgeving ingericht. Hier worden notulen van overleggen en inspirerende voorbeelden gedeeld en kan door beleidsmedewerkers in het lucht-, milieu- en gezondheidsdomein gewerkt worden aan gezamenlijke producten. Daarnaast is op behoefte van gemeenten een bijeenkomst georganiseerd over het in kaart brengen van de luchtkwaliteit door middel van een luchtmeetnet. Gemeenten hebben hun ervaring kunnen delen over hoe zij dit doen en hoe zij daar inwoners wel of niet bij betrekken. De beleidsmedewerkers die deelnamen staan open om in 2026 de samenwerking op dit onderwerp verder te verkennen.

Plan van aanpak 2026 – Regionale aanpak luchtkwaliteit

Om de luchtkwaliteit in de regio verder te verbeteren, blijft structurele samenwerking tussen gemeenten, provincie Zuid-Holland, GGD Haaglanden, Omgevingsdienst Haaglanden en andere partners noodzakelijk. De aanscherpingen vanuit van de Europese richtlijn 2030 en woningbouwopgave in de regio zijn belangrijke argumenten om ook in 2026 regionaal te blijven werken aan schonere lucht. Mede op verzoek van het Algemeen Bestuur op 11 september 2025 heeft GGD Haaglanden een plan van aanpak voor 2026 opgesteld. Daarmee voldoet GGD Haaglanden aan de vraag van het AB om aandacht te behouden op luchtkwaliteit. GGD Haaglanden faciliteert het proces en zet zich in 2026 in om de volgende producten op te leveren en acties/activiteiten uit te voeren:

1. Nieuwe kaarten met blootstelling en gezondheidscijfers over het jaar 2023.
2. Nieuwe emissiegegevens over het jaar 2023
3. Verdere implementatie van eindproducten faciliteren bij gemeenten
4. Verdere aandacht voor luchtvervuiling en bewustwording onder inwoners
5. In te zetten op versteviging en samenwerkingen uitbreiden
6. Kennis en netwerk uitbreiden door aan te sluiten op bestaande netwerken in de glastuinbouw
(Zie bijlage: *Plan van aanpak 2026*)

Wat wordt er gevraagd van gemeenten? En wat levert het op?

Om het doel in het plan van aanpak 2026 te realiseren, vragen we de gemeenten om deel te nemen aan regionale aanpak luchtkwaliteit 2026, het ten uitvoer brengen van de eindproducten 2025 en de bereidheid tot het delen van kennis en expertise met de regio (zie bijlage: *Plan van aanpak 2026*).

De inbreng van gemeenten en de regionale samenwerking hebben een positief effect dat verder reikt dan het thema luchtkwaliteit. Samen ontwikkelen we meer kennis en expertise, creëren regionale samenhang waardoor maatregelen elkaar versterken, en vergroten we het draagvlak. Dit maakt eenduidige communicatie mogelijk en versterkt de impact van de maatregelen. Het nemen van maatregelen is ook van waarde op andere beleidsterreinen zoals: Stikstof, verduurzamingsmaatregelen en woningbouw (zie bijlage: *Plan van aanpak 2026*).

Achtergrondinformatie Regionale aanpak Luchtkwaliteit

Het doel van de Regionale aanpak luchtkwaliteit is om de ziektelast veroorzaakt door luchtvervuiling terug te dringen door gezamenlijk maatregelen te nemen op de vier belangrijkste bronnen van luchtvervuiling in Haaglanden en gevoelige groepen beter te beschermen door het verankeren van gevoelige locaties in beleid.

De regionale aanpak luchtkwaliteit is ontstaan nadat GGD Haaglanden in 2022 een signaal aan gemeenten in de regio heeft afgegeven over de hoogte van luchtverontreiniging en dat dit gezondheidsschade als gevolg heeft. GGD Haaglanden heeft vervolgonderzoek uitgevoerd en in september 2023 een rapport uitgebracht met de belangrijkste bevindingen over het effect van luchtverontreiniging op de gezondheid van inwoners in regio Haaglanden:

“De gezondheidsschade van luchtvervuiling in de regio Haaglanden in het jaar 2019 is vergelijkbaar met de schade veroorzaakt door het meeroken van vijf sigaretten per dag”.

“Gezondheidsschade komt ook door lokale bronnen”.

Deze twee bevindingen uit het rapport vormden de basis van een aanpak van de belangrijkste regionale bronnen van luchtvervuiling. Deze bronnen zijn: 1) Wegverkeer (veroorzaker van stikstofdioxide én fijnstof); 2) mobiele werktuigen die onder andere in de bouw worden gebruikt (stikstofdioxide); 3) houtkachels (stikstofdioxide en vooral fijnstof); en 4) de glastuinbouw (stikstofdioxide). In het AB van 16 november 2023 besloot het Algemeen Bestuur naar aanleiding van het rapport ‘luchtverontreiniging in regio Haaglanden’ en het advies van de AAC om GGD Haaglanden de opdracht te geven om een concreet plan op te stellen voor regionale samenwerking aan betere luchtkwaliteit. Op 26 juni 2024 stemde het AB in met het Plan van Aanpak Regionale Luchtkwaliteit. Daarbij werd afgesproken dat per thema een startbeeld wordt opgesteld, doelen worden bepaald en maatregelen in sprints worden uitgewerkt. Gemeenten kunnen dit in verschillende snelheden doen. In het AB van 12 september 2024 en opnieuw in het AB van 11 september 2025 zijn de wethouders geïnformeerd over de voortgang via een informerend memo. In het AB van september 2025 heeft het bestuur gevraagd om per afgerond thema uitkomsten en conclusies te delen zodat het bestuur een advies kan worden geformuleerd over het vervolg van de regionale aanpak luchtkwaliteit ook t.b.v. nieuwe collega's/ het nieuwe bestuur.

Voor vragen of nadere toelichting kunt u contact opnemen via gezondeleefomgeving@ggdhaaglanden.nl.

Met vriendelijke groet,

Annette de Boer
Directeur publieke gezondheid

GGD Haaglanden